

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Deres ref: 18/3699

Vår ref: 18/01536-7

Dato: 11.10.18

Høring - Endring i utlendingsloven - Hevet strafferamme for ulovlig opphold etter utvisning som følge av straff eller særreaksjon

Vi viser til høring fra Justis- og beredskapsdepartementet av 29. juni 2018 om hevet strafferamme for ulovlig opphold etter utvisning som følge av straff eller særreaksjon.

Departementet foreslår å legge til ny bokstav f til utlendingsloven § 108 tredje ledd, slik at ny strafferamme blir fengsel inntil 2 år for en utlending som er i riket ulovlig etter først å ha blitt utvist som følge av straff eller særreaksjon, uavhengig av alvorlighetsgraden i det straffbare forholdet. Etter gjeldende bestemmelse kan en utlending som fremdeles oppholder seg ulovlig i Norge etter å ha blitt utvist på grunn av straff eller særreaksjon, dømmes til straff på inntil 6 måneder.

Hensikten er å heve strafferammen til et nivå som har større preventiv effekt og som vil føre til at flere etterlever vedtaket om utvisning. En slik virkning vil også ha betydning for annen kriminalitet som ofte følger av ulovlig opphold. Det gjelder for eksempel svart arbeid og ulike former for organisert kriminalitet. Ulovlig opphold undergraver videre tilliten til utlendingsforvaltningen og hensynene bak regelverket.

Generelle merknader

UDI deler departementets vurdering av at en heving av strafferammen ved etterfølgende ulovlig opphold kan bidra til å motvirke ulovlig opphold og derved også forebygge annen kriminalitet.

Ulike virkemidler kan være hensiktsmessige for å forebygge ulovlig opphold, avhengig av øvrige omstendigheter. Prosessøkonomiske hensyn taler sterkt for å benytte forvaltningssporet fremfor straffesakssporet ved ulovlig opphold der rask retur av utlendingen er mulig. En straffesak og etterfølgende fengselsstraff kan i slike tilfeller forsinke returen.

Ulovlig opphold er i seg selv en grov overtredelse av utlendingsloven. I vurderingen av utvisning på grunn av ulovlig opphold, er det ikke av betydning hvorvidt utlendingen i tillegg er straffet for det ulovlige oppholdet. Det er vurderingen av det ulovlige oppholdet ut fra utlendingslovens

utvisningsbestemmelser som er avgjørende for om det skal reageres med utvisning og for innreiseforbudets lengde.

Kommentarer til enkelte punkter i høringsnotatet

Til punkt 5.1 siste avsnitt.

Det vises her til at en utlending som først er utvist for brudd på utlendingsloven, og deretter blir straffet mens han oppholder seg ulovlig i Norge, ikke vil være omfattet av den hevede strafferammen. Utlendingsmyndighetene kan imidlertid fatte et nytt vedtak om utvisning, på bakgrunn av straffedommen. Ulovlig opphold etter det nye utvisningsvedtaket vil da være omfattet av den hevede strafferammen.

Utlendingsdirektoratet mener det bør komme tydeligere frem på hvilket grunnlag utlendingen kan være straffet, dersom et utvisningsvedtak på bakgrunn av staffen med derpå følgende ulovlig opphold skal være omfattet av den hevede strafferammen.

Etter returdirektivet er det en begrensning i adgangen til å ilegge fengselsstraff for ulovlig opphold alene. Dersom man mener at straffen som kan føre til nytt utvisningsvedtak ikke skal være straff for brudd på utlendingsloven, bør det fremgå klarere.

Til punkt 5.4.1

Departementet viser under punkt 5.4.1 til at det ikke er gode grunner til å ha ulike strafferammer basert på alvorlighetsgraden av de straffbare forholdene som kan føre til utvisning, da formålet er å motvirke ulovlig opphold. Vi mener imidlertid det bør fremgå hvorvidt forslaget også er ment å omfatte vedtatt forelegg. Dersom forelegget skal anses som en bindende viljeserklæring, bør det i så fall fremgå av selve forelegget at vedtagelse om forelegget kan innebære en straff på inntil 2 år ved unndratt effektuering.

Med hilsen

Stephan Mo
avdelingsdirektør

Ina Knarvik Hørnes
seksjonssjef

Dokumentet er godkjent elektronisk i Utlendingsdirektoratet og har derfor ingen signatur.

Brevet sendes kun elektronisk.